

Sahibi ve Yazı İşleri
Müdürü:
M. Emin Kantürk
Teknik Sekreter:
Zihni İLDİZ
İdarehanesi:
Nuruosmaniye Caddesi
No. 54 — İstanbul
Tel: 23300

15

MART

1952

Cumartesi

SAYI: 26

İşçi Hakkı

BİR TAKIM İNSANLAR
SAİT FAİK'in ycaı

Bir Eseri

Sait Faik, bu romanında
bir Ada Şekuru içinde kuv-
vetli tipleri canlandırmak-
tadır.

Varlık Yayın — 1 Lira

Şimdilik her ayın 1 inde ve 15 inde çıkar

Başyazarı: Kemal SULKER

Yıl: 1 — Fiyatı 10 Kuruş

Sendikalar Birliğinin yeni istekleri

- 1- İşçilerin sağlığı emniyet altına alınmalıdır
- 2- Asgarî ücretler sür'atle tesbit edilmelidir
- 3- İşçiler 8 saatten fazla çalıştırılmamalıdır

Asgarî ücretlerin tesbiti için
Çalışma Bakanlığı gerekli
emirleri artık vermelidir

bazı işverenlerin işçi emeğini
istismar ettiği açık bir hakikattir.

İşçi Sendikaları Birliği, Başba-
kanlığa ve Çalışma Bakanlığına
gönderdiği bir yazıda işçileri fazla
mesai yapmağa mecbur tutan
koordinasyon hey'eti kararlarının
hükümsüz sayılması için bir karar
neşri istemiştir. İkinci Cihan
Harbi yıllarında vaz'edilen ve iş-
çileri üç saat fazla mesai yapma-
ya mecbur bırakan koordinasyon
heyeti kararları kaldırılınca işçi-
ler yıpranmaktan kurtarılacaktır.
Herhangi bir iş yerinde fazla me-
sai zarureti hasıl olursa o iş yeri
sahibi veya müdürünün işçileri üç
saat fazla çalıştırmak için işçi sen-
dikasına müracaatı istenmektedir.
Bu takdirde işverenle İşçi Sen-
dikası, fazla mesai için hususî
şartlar ileri sürerek anlaşmaya ça-
lışacaklardır. Bu hem sendikala-
rın kalkınması, hem de işçilerin
çalışma hürriyeti için zarurî gö-
rülmeştir.

Sendikalar Birliğinin 'bu müracaatı neticesinin başlıca dileğidir.
İŞÇİ HAKKI — Bir çok mem-
leketlerde fazla mesai yapıldığı
zaman yüzde iki yüz nisbetinde
zamlı ücret ödenmektedir. İşçiler
memleketimizde fazla mesai kar-
şılığı olarak ekser halde ancak

yüzde elli zam alabilmektedir. Bu
ise hem işçilerin maddî ihtiyaçla-
rını karşılamağa kâfi gelmemekte,
hem de işçilerin yıpranmasına
sebep olmaktadır. Başbakanlığın
bu dileği tahakkuk ettirmesini
candan temenni ederiz.

**Dilekleri tahakkuk etmezse
işçiler grev yapacaklar!**

**Tekstil Sendikası Eyüp Subesi
Yönetim Kurulu üyeleri andiçtiler**

Gerek İşçi Sendikaları Birliği,
gerekse Türkiye Tekstil İşçileri
Sendikaları Federasyonu Hükümet
te müracaat etmiş ve Yüksek Hak-
em Kurulunun, işçi ücretlerine
bazı nisbetler dahilinde yaptığı
zamları reddetmesi karşısında iş-
çilerin teessür duyduğunu belirt-
miştir.

Diğer taraftan, Tekstil ve Orme

**İşçi sağlığını
korurken işçileri
aç bırakma nali**

Hazırlanan tüzükte gerekli
koruyucu hükümler
bulunmalıdır

2 Mart 949 gününde Sütlüce'de
Nuri Killigil mevadî infilâkiye
fabrikasında işverenin ihmalleri
yüzünden infilâk olmuş ve 21 işçi
şehid olmuştu. Sendikalar Birli-
ği, bu yıl 2 Mart tarihini 'İşçi Sağ-
lığı Emniyetsizliği günü' olarak
kabul etmiştir.

Her yıl 2 Martta İşçi Sağlığını
(Devamı 3 üncü sahifede)

**İşverenler, fazla mesai
için Sendikalarla
anlaşma yapmalıdır**

**Hükümetin, bazı koordinasyon
heyeti kararlarını kaldırmalı**

Şehrimizde asgarî ücret yönet-
meliğinin tatbik edilmemesi çeşid-
li şikâyetlere yol açmıştır. Bu du-
rumu gözden geçiren İşçi Sendi-
kaları Birliği Çalışma Bakanlığına
müracaat etmiş ve asgarî ücret
(Devamı 3 üncü sayfada)

**Soma işçileri
den bir heyet
Ankaraya gitti**

Soma, (Özel) — G. L. I. Soma
mıntakasının Linyit İşçiler Sendi-
kacilarından dört kişilik bir heyet
Sendika Başkanı Hıdır Demirba-
şın başkanlığında mintaka işçile-
rinin umumî zam işinin halli ve
bir çok işçilerin istekleri için ala-
kâli makamları ziyaret etmek üze-
re Ankaraya gitmişlerdir.
Sendikacılarımıza muvaffakiyet-
ler dileriz.

(N. T.)

DARILMACA YOK

**Acaba hangimiz
müreffeh işçiyiz**

Ereğlide Belçikalı sendikacı
«Herman Patteet» den bir sen-
dikacılar topluluğu «müreffeh işçi-
nin tarif ve izahını istiyorlar. Ce-
vabı şu:

A — Bir işçi kendine ve ailesi
efradına senede yazlık ve kıyık
bıner elbise alabiliyorsa.

B — Kendisinin iş yerinde ve
dışarıda giyebileceği ikişer ayal-
kabısı ve senede bir terliği var
ve ailesi efradına da bunları al-
biliyorsa.

C — Haftada bir mecmua ve
ayda bir kitap alabiliyorsa.

Ç — Haftada bir sinemaya ve
ayda bir konser veya tiyatroya
gidebiliyorsa.

D — 14 yaşından yukarı çocuk-
ları için ayrı birer oda tahsis ede-
bilecek geniş ve kıyafetli bir eve
sahipse.

E — Senede bir kere en az 14
gün, çalıştığı yerden 500 kilomet-
re uzaktaki bir memleketeye gide-
rek hava ve muhit değiştirebili-
yorsa.

F — Olduğu zaman en küçük
çocuğunun tahsilini tamamlayacak
ve hayatını kazanacak bir yaş
gelinceye kadar ona yetecek para-
sı varsa..

Herman'dan tath bir masal ist-
temişler. O da sarayile, sevdasi'e
kırk gün kırk gecesiyle bir masal
ballandırmış. Fakat dinleyiciler
bu masalı yadırgamış olsalar ge-
rek. Bizim bildiğimiz masalarda
bir de «Keleğlan» vardır. Keleğ-
lan'sız masal adama uydurmasyon
geliyor. Herman'a bir de «asgarî
ücreti» sormalıydılar.

ŞİMŞEK

**Atıf İlmen, Sendikalar Bir-
liği Başkanı M. İnhanlıyı ve
M. Ozerkanı davâ etti**

Iddia edilen suç: neşren hakaret

İstanbul Mensucat İşverenler
Sendikası Başkanı Atıf İlmen, İş-
çi Sendikaları Birliği Başkanı
Mehmet İnhanlı ile «Yeni Hamle»
refikimizin yazı işleri müdürü
Muammer Ozerkan aleyhine neş-
ren hakaret yaptıkları iddiasile
dâva açmıştır.

İddiaya göre; Atıf İlmen'i pro-
testo için yapılan kapalı salon top-
lanısında Mehmet İnhanlı'nın
yaptığı konuşmadaki bazı cümle-
ler hakaret mahiyetindedir. Bu
hakaretâmiz sözleri «Yeni Hamle»
refikimiz de neşretmiştir. Bu bak-
ımdan bu iki işçinin cezalandı-

**Izmitte bir
sendika**

Izmit, (Özel) — Adapazarında,
Ziraf Donatım İşçileri Sendikası
kurularak faaliyete geçmiş bu-
lunmaktadır.

**Umumî Hastalık sigortası
Kütahyada tatbik edilmeli**

**Tunçbilek ve Değirmisaz işçi sendikaları
idarecilerine verilen vaad tutulmalıdır**

Değirmisaz, (Özel) — Hatırlar-
da olduğu veçhile bundan iki ay
kadar evvel Değirmisaz Tunçbilek
Kömür İşçileri Sendikaları işçi
derilerini yerinde halletmek üze-
re Ankaraya müstereken bir te-

yet göndermişlerdi.
Sayın Reisi Cumhurbaşkuza ka-
dar bütün ilgili makamları ziya-
ret eden heyetimiz Umumi Hasta-
lık Sigortası Kanununun pek ya-
kında Kütahya bölgesine tatbik

edileceği, her ihtimale karşı im-
kân bulunmadığı takdirde İzmir
bölgesine bağlanacağı vaadini ala-
rak dönmüşlerdir. Fakat öğren-
diğimiz göre bugüne kadar böy-
(Devamı 3 üncü sayfada)

Sanayii İşçileri Sendikası Eyüp zere altı maddelik bir dilekçe ha-
Şubesi, Başbakanlığa sunulmak ü-
(Devamı 3 üncü sahifede)

**Sakarya bölgesi işçi
sendikası federasyonu**

**Yedi şehirdeki sendikalar müş-
terek hareket edecekler ve aynı
ana tüzüğe bağlanacaklar**

Değirmisaz, (Özel) — Eskişe-
hirde bir Bölge Federasyonu ku-
rulacaktır. Bu husustaki tafsilâtı
bildiriyorum:

Eskişehir İşçi Sendikalarından
Lokanta, Otel ve Eğlence İşçileri
Sendikası, Şeker Sanayii İşçileri
Sendikası, Tayyare İşçileri Sen-
dikası, Ekmek Simit, ve Fırın
İşçileri Sendikası ile Toprak Sana-
yii İşçileri Federasyonu adı ile
bir Federasyon kurmak için ge-
reklî hazırlıkları ikmal edilerek
ana nizamnamesi hazırlanmış, Fe-
derasyon bölgesi içinde olan bü-
tün üye olabilecek sendikalara
mutaleaları alınmak üzere birer
tüzük göndermek suretiyle Feder-
asyona davet edilmişlerdir. Öğ-
rendiğimize göre davet edilen sen-
dikalar: Kütahya, Afyon, Bilecik,
(Devamı 3 üncü sayfada)

BİZE GÖRF:

Evreka! Evreka! (1)

Münip KOÇOĞLU

Sosyal Adalet bir yapıdır derler. Fakat bizdeki yapı, gece-kondu mânâsındadır. Daracık ve alçacık bir kapı. içeri girmek istiyorsunuz, kapısına nöbetçi dikilmiş. soruyor: «Kapsamlı mısın, kapsamsız mı? Kapsamlılar içeri, kapsamsızlar basın geri.»

Türkiyenin üç milyon ücretlisinden ancak yüz bini kapsamlıdır, iki milyon dokuz yüz bini dışarıda ayaz ve çivi keser. Sanki bunlar bu memleketin işçisi değil de, Hindistanın «dokunulmaz»larıdır.

Aceleniz ne? Hele 1954 gelsin, umumi nüfus sayımında elli bin nüfuslu on bir şehir tesbit edilsin, siz de kapsamlı olursunuz elbet..

Diyelim ki kapsamlıydınız. Ve berinize taşların batmasına alışcağınız şey, oturmak için döşemeye bir hasır atılıp atılmadığıdır değil mi? Bu hasırın sosyal adaletteki adı «asgari ücret»tir. Asgari ücretin yönetmeliği yürürlükte, amma denetimliği kavağa çıkacak bahçesi bekliyor. Şimdiki kendinizi molozla ve ötenize gerinize taşların batmasına alıştınız.

Gecekonduyun tek camlı penceresinden boşuna ışık bekliyorsunuz; işsizlik yok ki «işsizlik sigortası» olsun. Siz şimdi yerine oturamamış bir emek âyarsızlığına! kalkıp işsizlik mi diyeceksiniz? Tabiatın toprak kaymaları nasıl müvazene unsuru oluyorsa, sosyal tabakaların yer değiştirmeleri de odur. Köyler, şehirlere akıyormuş; siz de köylere taşının. Ateş olmyan yerde duman tütmeyiz, talep var ki arz oluyor!

Hem görmüyor musunuz! Maaş gelir on milyara santim bekliyor. Enflasyon dediğimiz refahın artması, iş hacminin genişlemesidir. Tutup «fiat âyarlaması» na da

(Devamı Dördüncü Sayfada)

Yüksek hake.n kurulunun kararlarındaki tek mâna

Kurul, işçilerin ücretlere zam talepleri karşısında âdeti bir sed gibi yükseliyor

İş Kanununun ne zaman, hangi şartlar içinde, nasıl hazırlandığı ve kimleri memnun ettiği ma-lumdur.

Bu kanunun 72 - 90 nci maddeleri ile ilgili olarak nesredilen İş İhtilâflarını Uzlaştırma ve Tahkim Nizamnamesi'nin de antide-mokratik ve taraflar bir çerçe-ve taşımadığını kim iddia edebilir?

Şu günlerde yürürlükten kaldırılan İş İhtilâflarını Uzlaştırma ve Tahkim Nizamnamesinin 1951 senesi içinde tatbikatına türlü yön-den üzerinde durulmağa değer bir mahiyet taşıdığı muhakkaktır.

Burada biz Yüksek Hakem Kurulu karar metinlerini ele alacağız ve incelemeye çalışacağız.

951 senesinde Yüksek Hakem Kuruluna gelen ve karara bağlanan iş anlaşmazlıkları 65 tanedir. 939 senesinden 950 senesi sonuna kadar 11 sene zarfında verilmiş bu türlü kararların mecmuunun yalnız 40 olduğu hatırlarsa, her şeyden evvel iş uyuşmazlıklarının son senelerde çok bariz bir şekilde artmış olduğu görülür.

İş uyuşmazlıkları çıkan vilayetler içinde büyük bir farkla İstanbul başta gelmektedir. Yalnız bu vilâyette 32 uyuşmazlık çıkmış bulunmaktadır. Ayrıca Ankarada 6, Kocaelide 5, Bursada 4, İzmirde 3, Mersinde 3, Seyhanda 3, Tekirdağında 2 ve diğer 5 muhtelif vilâyette birer tane iş uyuşmazlığı yüksek hakem kurulunca karara bağlanmıştır.

Yüksek Hakem Kuruluna arz edilen iş uyuşmazlıklarının çıktığı sahalara gelince bunların arasında tütün ve mensucat sanayiî önemli bir yer tutmaktadır. Filvaki tütün atölye, bakım ve işleme

evleri ve sigara fabrikalarında 17, mensucat sanayiinde 10 iş uyuşmazlığı çıkmıştır.

Yazan :

Lütfü Erişçi

İş uyuşmazlıklarından Yüksek Hakem Kurulunda bir karara bağlanılan arasında dikkati çeken noktalardan biri de bunların 49-unun devlet iktisadi teşekkülleri, Tekel ve diğer katma bütçeli idarelere bağlı iş yerlerinde çıkmış olmasıdır. Bunlardan yalnız Tekelde 32 iş uyuşmazlığı çıkmıştır. Nihayet bu 65 iş uyuşmazlığının 15 kadarında işçiler tarafını ilgili sendikalar temsil etmektedir.

Yüksek Hakem Kuruluna arz edilen iş uyuşmazlıklarında tarafların iddiaları ve kararların mahiyeti önemli durulmağa değer bir çerçe-ve arz etmektedir.

Diğer delil ve müşahedeler bir kenara; nesredilen Yüksek Hakem Kurulu kararları metinlerine bakılırsa işçi zam talepleri; «günden güne artan hayat pahalılığı karşısında ücretlerin az olduğu» mucip sebebine dayanmaktadır.

İşçilerin «sefaletten kurtarılma-ları» için istedikleri zam miktarı ekseriyetle % 49 - % 60 arasında değişmektedir. Filvaki bu mik-tarda talebinde bulunanlar 40 a varmaktadır.

Gene nesredilen Yüksek Hakem Kurulu metinlerine göre işçilerin işverenle uzlaşmayı II Hakem Kuruluna gelen iş uyuşmazlıkları hakkında verilen II Hakem Kurulu kararlarında «artan geçim zor-luğu» kabul edilmekle beraber

«gelir vergisi tatbikatı», «ücretli hafta tatili» gibi değişiklikler red veya zammı azaltmak için daimi sebepler addedilmektedir.

II Hakem Kurulları 951 senesi içinde bilâhare Yüksek Hakem Kuruluna gelen 13 zam talebini reddetmiş ve 29 uyuşmazlığı % 15 - % 30 zam yapmayı kabul ederek karara bağlamıştır.

II Hakem Kuruluna karşı yapı-lan itirazlarda işçiler umumiyetle eski taleplerinde ısrar etmekte-dirler. İşveren itirazları ise ayrı bir önem taşımaktadırlar.

Bu itirazların bilhassa devlet sektörüne bağlı işletmelere işve-ren vekil veya temsilcileri ücret-lerin artırılmasının «memleket e-konomisine sarsıcı tesirler yapaca-ğı» veya «bütçeye önemli akisler yapacağı» iddiaları gibi yersiz mü-balâgalara sarmaktadırlar.

Hususi teşebbüs sahasında ise işverenler «mali durumlarının mü-sait olmadığı» ni belirtmektedirler.

Bu arada memleketimize Marşal plânı çerçevesinde yapılan yardımların sarsıcı tesirlerini de ileri sürerler de vardır. (Ankara İpek - İş Fabrikası sahipleri).

Yüksek Hakem Kurulunun ken-di kararlarına gelince bunlar da memlekette geçim şartlarının «950 - 951 yılları içinde salâha doğru gitmeyip bilâkis işçiler için daha ızırup verici bir şekil aldı-ğı» kabul ediliyorsa da zam talep-lerinin reddinde de; ücretler artırı-lırsa «bütün memleket üzeri-ne tesir etmeleri», «geçim şartla-rının ağırlaştırılmasına âmil ol-mak» gibi mevhum sebeplere de yer verilmektedir.

Fakat Yüksek Hakem Kurulu (Devamı 3 üncü sahifede)

Mehmet Dizmana mektup

Ş. Hivel durumu anlatıyor

Kızıoğlan nâzi nâzin, Şehlevent avazı avazın Şaşurdım ben de bilmem kız mısın oğlan mısın kâfir —Nedim—

Sayın gazetenede Mehmet Diz-man'ın hakkındaki yazılarını okuyunca Abdülhak Hâmidin (Eş-ber) adlı eserinde bir müverrihin ağzından İskendere karşı söylen-tiği şu mısra'ları hatırladım:

Mucip ne hakarete apansız Tarihî yazan benim, yapan siz İstanbul işçi Sendikaları Birli-ğinin on aylık çalışma devresinde Yönetim Krulunda (Veznedar o-larak vazife alan ve bütün karar-larda imzası bulunan Dizman'ın kendini bir müverrih yerine koy-ması kadar gülünç bir hareket olamaz.

Ben, Birlikten kendi heyeti u-mumiyesinin rızasını almadan Birlik siyaset yapıyor isnadında bulunan Basın Teknisyenleri Sen-dikasının bazı üyelerinin bu isnat-ları ispat etmeleri için mahkemeye verilmelerini istedim.

Ben (Bravn deliyor) diye bir hediyeyi Birlik duvarından indirt-tim, fakat her türlü imkânlarla sahip olduğum halde kendimi A-merikaya sevdirtmedim. Hattâ kahir bir ekseriyetle Yunanistana seçildiğim halde ecdadımın kanile yüğrulan (Kıbrıs) adasını istemek küstahlığında buldukları için bu seyahati ayaklaımla teptim.

Ben, hak verilmez alnır dedim, Namık Kemalden şiirler okudum. Fakat bunları dün de söyledim, bugün de söylüyorum, yarın da söyleyeceğim.

Fakat şimdi biraz da senden bahsedeceğim. Dizman, tamami-le hakikatlere istinat eden «bu sözle-rimi sakın tekbize yeltenme, çün-kü daha gülünç olursun.

(Devamı 3 üncü sahifede)

Asgarî ücretlerin tesbitine müteallik yönetmelik

Madde 1 — 3008 numaralı İş Kanununun 5518 numaralı kanunla değiştirilen 32 nci mad-desinde derpış olunan asgarî ücret, aynı mahiyetteki işlerde, işçilere normal bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçi-nin normal gıda, mesken, giyim, sağlık, yatacak ve aydınlatma gibi zaruri ihtiyaçlarını karşıla-yabilecek kifayette olan bir ücrettir.

Madde 2 — Bir işte çalışan kadın ve erkek işçilerin asgarî ücretleri arasında bir fark göze-tilmez.

Madde 3 — Asgarî ücret, ma-halli asgarî ücret tesbit komisyon-larınca mahallin ve bölgenin hususi şartları, görülen mahiyeti gözönünde tutularak iş kolu veya yer itibarıyla tesbit olunur.

Parça başına yahut yapılan işin miktarına göre hesaplanan asgarî ücret aynı mahiyetteki işlerde normal bir iş günü için tesbit edilen asgarî ücretten az olamaz.

Madde 4 — Bir işveren veya işveren vekili tesbit ve ilân olu-nan asgarî ücretlerden daha az bir ücret ödeyemez.

İşçi ve işverenler her zaman gerek ferdi ve gerek toplulukla iş mukaveleleri yolu ile asgarî ücretin üstünde ücretler tesbit eylemekte serbesttirler.

Madde 5 — Asgarî ücretin tesbit edileceği yerlerde Çalışma Bakanlığının kararıyla bir asgarî ücret tesbit komisyonu kuru-lur. Bu komisyon bölge çalış-ma müdürünün veya çalışma teşkilâtına mensup yetki vere-ceği bir memurun başkanlığın-da bir işçi ve işveren temsilcisi ile mahalli ticaret ve sanayi varsa ziraat odalarının kendi ara-larından seçecekleri bu konuda yetkili bir temsilcisi ve beledi-ye encümeninden gönderilecek bu konuda yetkili bir üye ve mahalli Hükümet doktoru ile sendikadan gönderilecek bir ü-yeden teşekkül eder.

Madde 6 — Muhtelif iş kollarını hep birden alâkâar eden bir asgarî ücret tesbiti bahis

mevzuu olduğu takdirde komis-yona iştirak edecek işçi temsil-cisi, o yerdeki muhtelif işçi sen-dikalaları idare heyetlerinin yap-pacakları müşterek bir toplantı-da seçilir. Şayet asgarî ücret yalnız bir iş kolu için tesbit edilecekse komisyonu iştirak e-decek işçi temsilcisi o iş koluna mensup sendikadan idare heyeti tarafından seçilir.

Her işçi temsilcisi için ayrıca bir yedek üye seçilir. Sendikalar tarafından seçilecek işçi temsilcilerinin, 24 Mart 1939 tarih ve 2/1-565 sayılı kar-rarname ile yürürlüğe konan İş İhtilâflarını Uzlaştırma ve Tah-kim Nizamnamesinin 8 inci mad-desinde tesbit edilen vasıfları aiz olması lazımdır.

Asgarî ücretin tesbiti bir yer-deki muhtelif iş kollarını alâ-kadar etmekte olup da bu yerde işçi sendikaları mevcut değilse komisyonu iştirak edecek işçi temsilcisi, bu yerde en çok işçi çalıştıran işyerinin birinci tem-silcisidir. Şayet asgarî ücret, sendika bulunmayan yerde yalnız bir iş koluna alâkadar et-mekte ise o iş kolunda en fazla işçi çalıştıran işyerinin birinci temsilcisi işçi temsilci olarak komisyonu iştirak eder.

Birinci temsilcinin işçi tem-silcisi olarak komisyonu iştirak ettiği işyerinin ikinci temsilci birinci temsilcinin komisyondaki yedeğidir.

Madde 7 — İşverenler adına asgarî ücret tesbit komisyonuna iştirak edecek işveren temsilcisi çalışma müdürünün tensip e-deceği mahalli bir veya bir kaç gazetede ilânla tayin edilecek gün ve yerde yapılacak toplantıya iştirak edenlerin ekseri-yeti ile seçilir.

Toplantı nisabı alâkalı işve-

renlerin yarısıdır. Birinci top-lantıda nisap temin edilmezse on gün sonra ikinci bir toplantı yapılır. Bu toplantıda nisap a-ranmaz ve mevcutla iktifa olunur.

Asgari ücret muhtelif iş kol-larını alâkadar etmekte ise iş-veren temsilcisi bu iş kollarına mensup işverenler, yalnız bir iş kolunu alâkadar etmekte ise bu iş koluna mensup işveren-ler tarafından seçilir.

Her asil işveren temsilcisi için bir de yedek üye seçilir.

Madde 8 — Asgarî ücret tes-bit komisyonuna işveren temsil-cisi seçilebilmek için:

A - Türk vatandaşı olmak;

B - Türkçe okuma ve yazma bilmek;

C - 18 yaşını doldurmuş ol-mak;

C - Dolandırıcılık, emniyeti suiistimal, hırsızlık, sahtekarlık, yalan yere yemin, yalan yere şahadet, cürüm tasnii ve iftira suçlarından biriyle veya alehtlak üç aydan fazla hapis cezasına ve İş Kanununun tat-bikinden ötürü mükerrer ceza-ya mahkûm edilmemiş olmak, lazımdır.

Madde 9 — Asgarî ücret kom-isyona yeniden seçilmek caizdir. Arka arkaya ve kabule şayan bir mazereti olmaksızın üç toplantıya iştirak etmeyen üye istifâ etmiş sayılır ve yeri-ne yedeği geçer.

Madde 10 — Komisyonlara seçilmiş gelen üyelerin görev süreleri bir yıl devam eder. İhtilâl vukuunda veya seçilme vasıflarından birini kaybeden üyelerin komisyondaki yerleri-ne yedekleri geçer.

Yedek üye bulunmadığı tak-dirden yeniden seçim yapılır.

Madde 11 — Asgarî ücret tes-

bit komisyonları Çalışma Ba-kanlığından alacakları talimata göre üç ay içinde asgarî ücret-leri tesbit ve bir veya bir kaç mahalli gazete ile ilân ederler. Komisyonlar asgarî ücretleri tesbit ederken 3 üncü maddede yazılı hususlardan başka:

A - O mahaldeki hayat paha-lığı;

B - O mahalde fiilen öden-mekte olan ücretlerin umumi vasatısını;

C - O iş ve yerin umumi eko-nomik ve mali vaziyetini;

D - İş şartlarını;

E - İşçilerin vasatî hayat se-viyesini;

F - Adil ve kâfi bir asgarî ü-c-ret tesbiti için lüzumlu göreceği diğer hususları;

Gözünde tutar ve sarih ma-lûmat toplamak için anketler yapar.

Madde 12 — Mahalli komis-yonlarca tesbit ve ilân olunan asgarî ücretler hakkında gerek işverenler ve işçiler ve gerekse bunların sendikaları sendika olmyan yerlerde temsilcileri bir ay içinde Çalışma Bakanlığı nezdinde itirazda bulunabilirler.

Madde 13 — Asgarî ücretleri tesbit eden komisyonların kar-rarlarına vâkı itirazlar, Çalış-ma Bakanlığında Bakanın tensip edeceği bir kimsenin baş-kanlığında, ikisi Çalışma Ba-kanlığından, birisi Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı ve diğeri İst-etmeler Bakanlığından olmak üzere kurulacak beş kişilik bir kurula incelenir.

Kurul lüzum gördüğü takdir-de sendikaların tayin edecekleri işçi ve işveren temsilcileri ile istişarelerde bulunabilir.

Kurul lüzum gördüğü takdir-de sendikaların tayin edecekleri işçi ve işveren temsilcileri ile istişarelerde bulunabilir.

Kurul lüzum gördüğü takdir-de sendikaların tayin edecekleri işçi ve işveren temsilcileri ile istişarelerde bulunabilir.

Kurul lüzum gördüğü takdir-de sendikaların tayin edecekleri işçi ve işveren temsilcileri ile istişarelerde bulunabilir.

Kurul lüzum gördüğü takdir-de sendikaların tayin edecekleri işçi ve işveren temsilcileri ile istişarelerde bulunabilir.

Kurul lüzum gördüğü takdir-de sendikaların tayin edecekleri işçi ve işveren temsilcileri ile istişarelerde bulunabilir.

Kurul lüzum gördüğü takdir-de sendikaların tayin edecekleri işçi ve işveren temsilcileri ile istişarelerde bulunabilir.

Kurul lüzum gördüğü takdir-de sendikaların tayin edecekleri işçi ve işveren temsilcileri ile istişarelerde bulunabilir.

Kurul lüzum gördüğü takdir-de sendikaların tayin edecekleri işçi ve işveren temsilcileri ile istişarelerde bulunabilir.

Kurul kararını 11 inci mad-deki hususları gözönünde bu-lundurarak verir. Karar Çalış-ma Bakanının tasvibi ile kesin-leşerek yürürlüğe girer.

İtiraz, asgarî ücret komisyon-larının kararlarının tatbikini durdurmaz.

Madde 14 — Komisyonlar ve kurul, kararlarını ekseriyetle ve gizli reyile verirler. Reylerin eşitliği halinde başkanın bulun-duğu taraf ekseriyeti temin eder.

Madde 15 — Asgarî ücret tes-bit komisyonları ve kurul, mü-zakerelelerini gizli yaparlar. Mü-zakere zabıtları üç nüsha olarak tanzim ve muhafaza edilir.

Asgari ücretlere itiraz vâkı olduğu zaman zabıtlardan bir nüsha kurula gönderilir.

Madde 16 — Komisyon üye-leri, bu sıfatlarından dolayı muttali oldukları her türlü sırrı muhafaza eylemeğe mecbur-durlar. Bu sırrın ifşasından mutazarrur olan taraf umumi hükümler dahilinde sırrı ifşa eden komisyon üyesi aleyhin' zarar ziyan davası açmakta ser-besttir.

Madde 17 — Tesbit olunan asgarî ücretler, Bölge Çalışma Müdürü tarafından, o mahallin bir veya bir kaç gazetesi ile ilân, ve asgarî ücret tesbit kom-isyona tayin edilmiş gelen ü-yeleri ile o yerdeki sendikalara, varsa sendika birliklerine teb-lig olunur.

Madde 18 — Komisyon top-lantılarına iştirak eden sendika ve işçi temsilcilerinin iş mu-kavelelerinden mütevellit hak-larına bir hâlel glmez.

Madde 19 — Memur olmyan komisyon üyelerine her oturum için on lira huzur hakkı verilir.

Madde 20 — Asgarî ücret kom-isyona tayin edilmiş gelen ü-yeleri ile o yerdeki sendikalara, varsa sendika birliklerine teb-lig olunur.

Madde 21 — Bu yönetmelik hükümleri, Çalışma Bakanının tasdikından itibaren yürürlüğe girer.

Not: İşbu Yönetmelik 8/1/951 tarihinde Çalışma Bakanı tara-fından tasdik edilmiştir.

Türkiyede ücret seviyesi asgarî maiyet seviyesinin aşağısındaki bir haddedir

Ücret seviyesinin haddinden fazla düşük olması herhangi memleket için mahzurludur

Milletlerarası Çalışma Bürosu Misyonu tarafından Türkiye Cumhuriyeti hükümetine 1949 yılında sunulan raporda memleketimizdeki ücret seviyesinin düşüklüğüne ve bunun zararlarına şöyle temas edilmektedir:

«Türkiyenin hali hazırdaki fakirliği zarurî olarak düşük ücret hadlerinde kendini göstermektedir, ki bu ücret hadleri işçilerin ekseriyetine asgarî maiyet seviyesinin hemen pek az üstünde olan ve bir çok hallerde ise kat'i olarak bu seviyenin altında bulunan bir hayat seviyesi temin etmektedir. Ücret hadleri hayat pahalılığında artışı takip edememiş, maamafih parayla ödenen ücretlere ilâveten aynıyat yoluyla yapılan muhtelif yardımlar hakikî ücret seviyelerinde hâdis olan düşüklüğü bir dereceye kadar hafifletmiştir.

İşçilere teşvik mahiyetinde olarak dereceli ücret usulünün kullanılmasında işinde pek az bir şey yapıldığı anlaşılmaktadır. Öyle ki yarı kalifiye veya kalifiye veya kalifiye olmayan işçilerle acemi ve tecrübeli işçilere verilen ücret nisbetleri arasındaki fark ekseriya son derece azdır.

Ekseri sanayi memleketlerinde ücretler normal olarak herhangi bir kollektif pazarlık şek'i ile tesbit olunur ve bu ücretler, (her ne kadar asgarî ücret tesbiti amelîyesi bile ekseriya tathikatta hükümetin mürakabesi altında yapılmış bir nevi kollektif pazarlık şeklini almak istidadını gösterir ise de) kendi menfaatlerini koruyacak derecede kuvvetli bir surette teşkilatlanmamış bulunan işçiler için bir asgarî ücret tesbit eden mekanizmanın uygulanmasıyla tamamlanır.

İşverenler fazla mesai için

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Yönetmeliğinin şehrimizde de tatbikini ve muhtelif iş kollarında asgarî ücretlerin tesbitini istemiştir.

Seyhan bölgesinde tatbik edilen asgarî ücret yönetmeliğinin kısmen olsun muayyen iş kollarındaki işçileri tatmin ettiği görülmüştür. Bu bakımdan şehrimizde bazı surette göze çarpan iş emelinin bazı işverenlerce istismarı ancak asgarî ücretin tesbiti ile muayyen nisbetler dahilinde önlenmiş olacaktır.

Asgari ücretlerin bir işçinin asgarî geçim şartlarını tahakkuk ettirecek bir ücret olması, nesredilen yönetmelikte yazılmaktadır. Birçok fabrikalarda senelerdenberi çalışan işçilerin hâlâ asgarî geçim şartlarını yerine getirecek seviyeden aşağı olması sendikaların veya müessis işçilerin toplulukla iş ihtilâfı çıkarmalarına sebep olmaktadır. İş ihtilâfları karara bağlanırken hayat pahalılığının varlığına ve ücretlerin azlığına işaret edilmektedir. Bu bakımdan şehrimizde asgarî ücret yönetmeliğinin tatbiki için çalışma Bakanlığının mahalli hükümet makamlarına gerekli emri vermesi lâzımdır.

İŞÇİ HAKKI — Asgarî ücretlerin tesbiti için Çalışma Bakanlığının daha fazla beklememesini ve işçilerin ızdırabını dindirecek kararlar vermesini istiyoruz.

İLAN

I. E. T. T. Umum Müdürlüğünden almış olduğum 1/2/1952 günü ve 10075 sayılı kimlik kartım kaybolduğundan hükmü olmadığı ilân olunur.

Tünel Kontrolör Muavini
Maşuk Taylan

Ücret hadlerinin haddinden fazla düşük olması ve nihayet randımanlı bir iş haline gelmesi muhtemeldir. Bundan başka, eğer mesai fazla ucuz olursa işveren iş yerini mümkün olan en yüksek bir randıman ile çalıştırmak ve modern teknik ve teçhizatı tam surette istifade etmek için son derece mühim olan bir saikten mahrum kalmış olur. Sonra, eğer şu veya bu sebepten dolayı işçilere

mesailerinin hakikî kıymetinden daha az ücret verilirse, o zaman böyle bir durumu takip edecek olan bütün sosyal ve politik âkibetleri ile beraber, gelirin paylaşılması son derecede müsavatsız bir durum vücutte getirir; ve sanayi hayatının genişlemesi için esas temel olarak gereken bir piyasa gelişmesi, müstetlik talebindeki kıfayetsizlik yüzünden engelle karşılaşmış olur.»

Dört aydanberi emekliye sevk edilen işçiler hâlâ maaşlarını alamadılar

İşçiler perişan durumda

Değirmisaz, (Özel) — Dört ay evvel emekliye ayrılan mıntakamızdaki işçiler hâlâ tekaüt maaşlarını alamamışlardır. Dört aydır maaş almayan bu işçiler son derece perişan duruma düşmüşlerdir. Bunlardan biri şunları anlatmıştır:

«İşletme bizi aldatarak kendi arzumuzla tekaüt etti. Aldatarak diyorum, çünkü diğer emsali arkadaşlarımızı tekaüt etmediler. Halbuki bizi tekaüt ederken sormuştuk: «Bizi tekaüt ediyorsunuz fakat diğer arkadaşlar çalışıyor bunun sebebi nedir?» verilen ce-

vapta «bu hususta emir geldi, hepinizin hesabını keseceğiz, kimseniz kalmıyacak» demişlerdi. Fakat işte istediklerini hâlâ çalıştırıyorlar. 4 aydanberi maaş alamıyoruz. Sigorta teşkilâtımızda muameleler kaplumbağa hızı ile yürüyor. Artık bakkal, firm da verisiye vermez oldu. Deryanın ortasında dümensiz gemiye benziyoruz, ne yapacağımızı şaşırдық.» (Y. Ç.)

İŞÇİ HAKKI — Alâkalıların, bilhassa İşçi Sigortaları Müdürlüğünün dikkatini çeker işçilerin mağdur edilmemesini isteriz.

Yüksek Hakem Kurulunun kararları

(Baş tarafı 2 nci sayfa) kararlarında ekseriyetle «dosya tetkiki» çerçevesinde kalmakta «zam talebi yerinde ve muhik görülmemiştir» veya «görölmüştür» denilip geçilmektedir. Bu arada bu kurulu teşkil eden bu zevatta henüz uzlaşma ve tahkimin safhalarını tayin hususunda bile kat'i bir fikrin mevcut olmadığı, üzerinde durulacak noktalardan bi-

ri olsa gerektir. Yüksek Hakem Kurulu kendisine gelen 20 den fazla uyuşmazlığı «usul» bakımından ve «ücret talebinin yersizliği (!)» kaydıyla reddetmiş, 22 talebi % 5 — % 25 arası, diğerlerine muhtelif zam kabul etmiştir.

Yüksek Hakem Kurulu kararları üzerinde yaptığımız bu tetkikten sonra şu neticelere varmak

Bir işçinin Kibrit ve Ağaç Sanayii Sendikası'ndan istifası sebebi reddediliyor

Geçen sayımızda Kibrit Fabrikası işçilerinden Kemal Kamacı'nın sendikadan istifa ettiğini ve ileri sürdüğü seçimin gayri meşruluğu sebebinin bildirmiş, Kibrit ve Ağaç Sanayii Sendikası Başkanı arkadaşımız Mehmet Çelemlü'nün durumu aydınlatmasını istemiştik. Arkadaşımız bize gönderdiği bir yazıda aynen şunları bildirmektedir:

«Seçimin tamamen meşru olduğunu evvelâ zikrederim. Toplanan imzaların sahiplerine baskı kelimesine gelince: Bugünkü hürriyet içinde böyle bir şeyin varid olamayacağı kanaatindeyim. Yalnız kendisi tarafından toplanan imza sahiplerine Yönetim Kurulu olarak sorulan suallere bambaşka bir meram ifade etmekte idiler. Görülüyor ki, Kemal Kamacı yalnız şahsi ihtirası dolayısıyla bu işe teşebbüs etmiştir. Çünkü Sosyal yardımlarımız kaldırılınca Sendikaya muğber olan bu arkadaş üyelerimiz arasında nâhoş bir vaziyet yarattı. Kendisini Haysiyet Divanına vereceğimizi hissedince derhal istifa etmiştir.

Bu husustaki aydınlatıcı malûmatı sendikamız üyelerine bildirirken diğer Sendikalarda böyle hareketlerde bulunan şahıslara senelik kongrelerimizde haddini

Sakarya t o g e s i

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Uşak, Tavşanlı, Değirmisaz ve Tunçbilek sendikalarıdır. Bundan başka bu bölgelerde kurulmuş ve kurulacak bütün işçilerimiz de bu federasyona katılacaklardır.

Federasyonun ilk genel kongresinin bu ay içerisinde yapılacağı öğrenilmiştir. Müteşebbis arkadaşlarımız muvaffak olmalarını dileriz. (Y. Ç.)

bildirmek yerinde olur kanaatindeyim.»

GELECEK SAYIDA

Kemal Varol ve Abdullah Kaçar arkadaşlarımız aynı mevzudaki mektuplarını neşre edeceğiz.

Umumi hastalık sigortası

(Baş tarafı 1. ci sayfa)

le bir teşebbüse geçilmemiştir. Bu arada sendikamız tarafından yazılan mektuplara da «oluyordu, olacaktı» gibi cevaplar verilmektedir.

Bu kanunun tatbikini bütün işçilerimizin sabırsızlıkla beklediğini bildirir, vaadin tutulmasını temenni ederiz.

Zira aylardanberi hasta yatağında aç yatan aile efradı da aç ve çıplak kalan işçilerimiz bu kanunun tatbikini dört gözle bekliyor.

Sanatoryumda tedavi edildikten sonra iyi gıda almak şartıyla istirahat etmek üzere taburcu edilen, varını yoğunu satıp yedikten sonra açlık ve yoksulluk yüzünde yuvası dağılan, bir lokma ekmeğe muhtaç veremli işçi arkadaşlarımız bu kanunun tatbikini bekliyor. (Y. Ç.)

Mehmet Dizmana mektup

(Baş tarafı 2nci sayfa)

Geçen seneki Birlik listesinde ismin olduğu için bu listeyi kendi çalıştığınız matbaada dizen, hattâ bastırıp getiren sen değil misin?

Yunanistan, ve Amerika seyahatleri için adaylığını koyan fakat seçilemeyen sen değil misin?

Cenevre'ye gönderilecek işçi delegesinin Fransızca'yı bilmesi şart koşulduğu için Fransızca'yı bilmediğin halde (ben biliyorum aman beni gönderin) diyerek yalvaran sen değil misin?

Kendi tabirince güzel ve mehtaplı bir gecede Lidoda Yunan heyetine verilen ziyafette çoşarak asıl bir köçek gibi oynayan sen değil misin?

İşçi topluluklarında bir mütefekkir gıoi elinden hiç eksik olmayan kitaplardan ezberlediğin bir kaç basma kalıp sözlerle Sendikacılıktan bahseden ve diğer taraftan siyasi bir partinin Merkez Yönetim Kurulunda vazife alan sen değil misin?

İşte bunun içindir ki, bu seneki listelerin hiç birinde yer almayan ve yine kendi tabirince (cümüşler ve circunalar) dan mahrum kalmanın husranı içinde etrafa hezeyanlar savurmağa kalkan sen değil misin?

Otobüsü kaçırdığından bahseden zavallı Dizman, sen de bu kin, gıpta, fesat ve ihtiras hastalıkları tedavi edilmezse pek yakında aklını dahi kaçırmağa maalesef mahkûmsun. Birlik Astbaşkânı Şeref Hivel

KONGREYE DAVET

Sendikamızın Yıllık Genel Kurul toplantısı 30/Mart/1952 Pazar günü saat 17 de G. L. I. Değirmisaz mıntakası sinema salonunda yapılacaktır. Yukarıda adı geçen gün ve saatte üyelerimiz teşrifler rica olunur.

Sendika Başkanlığı

İŞÇİ HAKKI

Haftalık Siyasi Müstakil

Kültürel Gazete

Gönderilen yazılar geri

verilmez.

İLAN TARİFESİ

★

Yıllık abonesi 520 kuruş

Altı aylık 260 "

.....

Başlık 20.00 lira

Resmî ilânların

bir santimi: 2.00 "

Kongre ilânları 7.50 "

.....

Doğum, nişan, düğün ve

ölüm ilânlarından hiç bir

ücret alınmaz.

Dizgi ve Baskı:

Son Telgraf Matbaası

İşçi sağlığını korurken

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

tüzük hazırlanmaktadır. Bu tüzüğe göre iş emniyetini sağlamayan ve müessesesinde gerekli tedbirleri almıyanların fabrikaları kapatılacaktır.

İŞÇİ HAKKI — Henüz tüzük nesredilmediğinden muhteviyatını bilmiyoruz. Ancak iş emniyeti tedbirleri almayan fabrika kapatılacaksa, tüzükte fabrikanın kapalı bulundurulacağı müddet zarfında o iş verenin işçilere çalıştırmış gibi ücret ödeme mecburiyeti ve aksi hareket edenler için de ceza müeyyideleri bulunmalıdır. Yoksa işçi sağlığını koruyacağız diye işçileri kendi rizaları hilâfına aç bırakmağa kimsenin hakkı yoktur.

hiçe sayan işverenler protesto edilecektir. Birlik yönetim kurulu üyelerinden Zühtü Tetey 2 Mart günü şehid işçilerin mezarı başında yaptığı bir konuşmada şunları teklif etmiştir:

1 — İşçi Sağlığını hiçe sayan işverenleri resmî makamlara ihbar edelim.

2 — İşçi sağlığını koruyucu tedbirleri almayan işverenleri, efkârı umumiye önünde teşhir edelim.

3 — İşçi sağlığını emniyet altına aldmak için mücadele edelim.

Ankaradan verilen bir habere göre, Çalışma Bakanlığı yeni bir

Yukarıdaki hulâsaların hükü-

—Geçen Sayıdan Devam—

«On kuruşun? Üstünü de ben yetirdim sevabıma..»

«On kuruş olacak mıydı ne? Şu içliğimin cebine bak hele..»

Köse Topal içliğin cebinden parayı aldı.

«Hayırma, dedi, bi ısıcak çay kaynadiym bari.. Bi de Gripin alak..»

Telden kulp yapılmış, sırları dökülmüş kocaman çaydanlığı ocağa oturtup, Gripin almaya gitti.

Irgatbaşı İflâhsızın Yusuf'a Köse Hasan'ı arka mağazalardan birisine çekti:

«Lan İ....., diye başladı, acıdı, tutuk işe aldık, dolgun yevmiye verdirdik, gittiniz ağaya mı şikâyet geçtiniz beni?»

«.....???»

«..... öyle mi lan? Gittiniz de şikâyet geçtiniz ha? Noldu? Ne geçti elinize? Ne dedi bana ağa? Ha? Ne dedi? Ne der bana ağa? Ben size demedim miydi ki, ağa burda bizim işimize karışmaz, bizi yüzlemez, burda hemşeri memşeri sökmeyiz? Demedim miydi lan? Ha? Söyleyin bakıym, ne geçti elinize?»

«.....???»

«... sizin habibinizi şaşırırm lan, bak.. İtoğlu itler.. O kadar mı gözü açıksınız lan? Burda sizden gözü açığı yok mu? Basın burdan, yallah.. Kerhaneci oğlu kerhaneciler!»

İki arkadaş ters yüz, Çırcır dairesi merdivenlerini indiler. Pehlivan Ali usullacık:

«Ben sana dimedim miydi?» dedi.

Yusuf:

«Abarruuuu.. dedi, ağamız da meğer neymiş..»

«Hep senden oldu.. Nöreciye hincik?»

«Dur Ali, sen kulağasma Irgatbaşı'ya.. Biz gene uğriyak ağamıza.. Ha? Ne diyon?»

Ali omuz silkti. Beriki zorladı:

«Gel beni dinle, uğriyak.. Sen kapıda dur, ben girerim.. Tevekkeltü taalallah..»

Gene ağanın kapıcısı karşıladı:

«Ağanın gözüne görünmeyin! dedi. Tüyün burdan.. Sizi polise teslim edecek!»

bir işçi kadın çocuğunu alırmak zorunda kaldı ve öldü

Cibali Tütün fabrikasında çalışan Hacer Karataş adında bir işçi, 5 Mart günü ani bir rahim kanaması neticesinde bayılmıştır. Bunun üzerine derhal İşçi Sigortalarının Nişantaşındaki hastahanesine kaldırılan Hacer, kısa bir zaman sonra ölmüştür. Cesedi muayene eden Adli tabib Hacerin bir kaç gün evvel bir kürtaş ameliyatı geçirdiğini, kanama ve ölümün bu ameliyat neticesi olduğunu tesbit etmiştir.

Savcılık Hacer'e kürtaş ameliyatı yapan doktoru bulmak üzere tahkikata başlamıştır.

Adapazarı vagon fabrikası işçi mümessili seçimi yapıldı

Adapazarı Vagon Atölyesinde Mümessil İşçi Seçimi yeni Tahkim Tüzüğüne göre yapılmıştır. Neticede Mustafa Tezcan, Yahya Demirel, Nuri Eroğlu, İbrahim Belir seçilmişlerdir.

Yedek Mümessiller şunlardır: Vahid Akartuna, Bahaettin Koçak, Hulûsi Erdili Nuri Çakır. Hepsine başarılar dileriz.

bir tavz h

15 Şubah tarihli sayımızda, «Bir fabrika müdürü mümessili kovmuş» başlıklı bir haber yazmıştık. Bu yazıya şu cevabı aldık:

«Mezkûr yazı sahibinin sırf partililik gayretkeşliği ile Fabrika Müdürüne yapmak istediği mehtnetsiz iftiraya beni de âlet etmesi hesebiyle kendisine alenen teessüf eder, bu hâdise ile hiç bir yünden âlakam bulunmadığını açıklayarak bu yazımın neşrinin istirham ederim.

Kırıkale Top fabrikasında hademe Tahsin Arslan

Büyük Hikâye

Bereketli Topraklar Üzerinde Yaşıyoruz

Tefrika No. 8

ARŞİV BELGESİ Yazan: Rüştü CEYHAN

«Bizi ha? dedi Yusuf, ne deydi? Biz Nöördük de? Kabahatımız, cünhamız ne ki?»

«Bu fabrikada kimse kimseyi gammazlamaz! Burda âmir şikâyet edilmez. Dediklerinizi dün bir bir anlattım ağaya, çağırtdı Irgatbaşı'ya, sordu soruşturdu.. Tabii size kızdı. Görünmeyin gözüne, yallah, haydi..»

«.....???»

Usullacık çekildiler.

Yolda Yusuf:

«Şu biyaz lenger şapka'nın orya gidek bari..» dedi.

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Gidek gidek..»

«Bu arkadaşınız nolacak ya?»

İki arkadaş bakıştılar. Ali omuz silkti. Yusuf:

«Vallaha nebliyim..»

«Bakani yok, edeni yok, ölür mölür de dururken..»

Sesini kısarak söylemişti ama, Köse Hasan yorganının altında uyanıktı ve konuşulanları dinliyordu.

Köse Topal:

«Dimek sizin arkadaşlığınız, hem şeriliginiz bu kadardı?»

Kulaklarına kadar kızaran Yusuf:

«Vallaha Topalağa, dedi, nöreceğimi ben de şaştım kaldım dinin hakkıyçun.. Hepicimizinki de, nedir bi epmek derdi gozü çıkınsın.. Gurbet bu, söz temsili.. Allah taksiratını affetsin!»

Pehlivan Ali:

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

«Biz de bu gurbet gotünü bekleyok ki bi kaç kuruş edinek dey..»

sinden Köse Topal çıktı. Hidayetin oğlu'nu görünce, elindeki delik su kovasını bırakıp:

«Nörüyon, lan nörüyon, nörüyon? diye seğırtti.

Hidayetin oğlu kıpkırmızı kesildi. Sahandaki yemeği tekrardan tencereye boşaltıp, gülmeğe çalıştı.

«Utandı arlanmaz, dedi Köse Topal, milletin rızkını çalıyor tekmi. Cenaballah'dan da korkduğu yok!»

Hidayetin oğlu:

«Kısa kes! dedi, geri dökdüv iste!»

«Heye, kıssa kes ya.. Kıssa kes'miş.. Milletin rızkını tekmi çal çal da.. Kıssa kes'miş.. Vallaha, billâha, dört kitap hakkı için diyivirecem..»

«Kime diyivirecen?»

«Yemek sâplarına.. Utanmayor da.. Töbe.. Yarın öte dünyada Tuh sana, irezil!»

«Ne utanacam? Müslüman malı ortaklık değil mi? Utanacakmışım..»

«İnsan olan bir insan günahı, sevabı bilmeli.. Bu terencede kaç kişinin vabalı kaynıyor milyonu mu?»

«Çok çok parasını verrik ne yâni?»

«Parasını virirmiş.. Paran vada ne dimeye çalyon? Ac it!»

«Virrim ya ne belledin..»

«Vir haydi..»

«Geri boşalttım terenceye tekmi..»

«Sen paradan habar vir, korum yenışden..»

«Para virsem essahdan kon mu?»

«Vabalin boynuma..»

«Allahdan korkman mı?»

«Ne dey korkacakmışım?»

«Sâplarının gıyabında yimev satınca..»

(Devamı Var)

Herekede işçiler evlerinde de rahat bırakılmıyor

Hereke, (Ozel) — Hereke Fabrikası müdürü 5 sayılı bir tamim yayınlamıştır. Bu tamime göre 3008 sayılı İş Kanununun 5518 sayılı kanunla değiştirilen bir maddesine göre «İşyeri» sayılacak yerler meyhanada «İşçi evleri» ni de dahil etmiştir. İşçilerin kira ile oturduğu bu evlere «Vazife evi» tabir edilmekte ve böylece bu işçi evlerinden işçilerin yapacakları herhangi bir hareket fabrika dahil talimatnamesine göre muameleye ve cezaya tabi tutulacaktır.

Bu tamim teessür uyandırmıştır. İşçiler, Mesken dokunulmazlığı ile bu tamimi bağdaştırılmaktadır. Fabrika müdürlüğünün işçileri baskı altında bulundurmamak istiyen zihniyetinin değiştirilmesi arzu edilmektedir.

(T.R.)

bize gö e:

Evreka! Evreka! (1)

(Başararı 2nci Sayfada)

«zam» diyecek değilsiniz ya!

Oyleyse gidip bir bankadan tasarruf cüzdanı alacağımız yerde neden işsizlik sigortasına alkış tutuyorsunuz. Garip şey doğrusu.

Kapsam geçekondusunun dört duvarı da mevzuat kerpiçle işlenmiş arap saçı mimarisidir. «İş hukuku mevzuatı» daha şimdiden bin küsur sahifeyi buldu. Ya mevzuata aldırılmadan işçilik yapacaksınız, yahut işçiliği bırakıp yirmi sene mevzuat tahsil edeceksiniz. Dudağımızda tüy bitmeden yönetme ezberciliğine başlayın ve hemen ihtiyarlık sigortasına istida verin. Şurada neyiniz kaldı, otuz sene. Ancak Hakem Kurulundan destur alabilirsiniz.

İki milyara yakın bütçenin ancak bir buçuk milyonu Çalışma Bakanlığımızdır; devlet bütçesinin 833 de biri. Milyonluk İstanbul şehrinde yirmi iş müfettişini motorize değil de tepkili yapsanız nereye yetişebilir. İş hukukumuzun tahkim sistemi bu yüzdendir lâçka.

Gelelim geçekondumuzun «havayı nesimi» «ne.. Burada «nesimi» ve fasulye tenceresi de diyebilirsiniz. Ve kelime olarak havayı nesiminin sosyal adaletteki karşılığı «ücret münasebetleri» dir. Bunun ölçüsü de sath değil ha-

çır-dır: Dört duvar, çarpı zemin, çarpı tavan. Zemin: Asgari ücret, tavan: İstisnari sifra doğru yaklaşılan ücret tabakalarının âzami.

Eskilerin idamel hayat, ye-

nelerin «yaşama direnmesi» dedikleri «istihlak maddeleri» de dört duvar.

O halde malum olan «istihlak maddeleri»ni neyle çarpalım ki «iştra kabiliyetimiz» ve «yaşama direnmemiz» meydana çıksın. Bu hesabı Sayıştaya mı, Aynştaya mı yaptırtsak!

Diyorlar ki asgari ücrete «kıstas» bulamıyoruz. Bir adamı köpek ısırması. Günlerden sonra bir arkadaşın zorile kuduz hastahanesine gidiyor. Doktor: Yedi gündür neredeydin.. diyor, ya kudursan! Efendim köpeği arıyorum. Be birader diyor doktor, köpeği arayacağına gelip bizi bulsaydın ya..

Kayıp kıstas arana durulsun. Biz «asgari ücreti bulduk: Tek oda kirası, kuru fasulye tenceresi, bir feroğlu, bir çocuk, senede bir çift ayakkabı, iki sene bir bit-pazarından çul.. Sakın suyu, elektriği, mahrukata, vesaiti nakliye-yi ve hele hele radyo, sinema ve kitabı da asgari ihtiyaç maddeleri arasına sokacağımızdan korkulmasın..»

Evreka! Vergi ve sigorta primleri hariç, günde safi «beş lira».

(1) «Evreka» Yunanca buldum anlamına gelir. Meşhur Arşimed hemamda yıkanırken tasını kur-nada batmayı gördük meşhur kanununu bulmuş ve sokağa çirli-çiplak fırlamış: Evreka, Evreka!

diye haykırıştı.

ADAPAZARI ZIRAI DONATIM İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL KURULU

Adapazarı Zirai Donatım İşçi Sendikası, 7. Martta ilk genel kurul toplantısını fabrika salonunda yapmıştır. Muhtelif sendika temsilcileriyle kalabalık işçi kütlesinin hazır bulunduğu toplantıda söz alan mümessiller dilek ve temennilerde bulunarak; ücretlerine % 60 zam yapılımasını istemişlerdir. Yapılan seçimlerde sendika Yönetim Kuruluna Remzi Yağlar, Emin Tokşeker, Ali Taşkın, Niyazi Ergen, Zülkefil Sütütemiz, Mustafa Türk, Kemal Soylu, Hüseyin Öztürk, Mehmet Aipaslan seçilmişlerdir. Başarılar dileriz.

BİR HALI FABRİKASI KONYADA FAALİYETE GEÇTİ

Konya, (Ozel) — Sille civarında inşa edilen Halı Fabrikası, 3 Marttan itibaren faaliyete geçmiştir. Deneme mahiyetinde yapılan halı nünuneleri, bu yıl Paris sosyetelerinde çok takdir edilmiş ve fabrikaya bir çok sipariş verilmiştir. Fabrika, 550 işçi çalıştıracaktır. Ayrıca, 250 kadar fakir çocuğun, bu fabrikada çalışması için tedbirler alınmıştır. Bu fakir çocukların barınmaları için lojmanlar inşa edilmektedir.

İŞÇİ HAKKI — 250 çocuk, fa-

İŞÇİ SİGORTALARI ADAPAZARI ŞUBESİ

İşçi Sigortaları Kurumu, Adapazarında iş yerlerinin artması ve iş kesafetinin fazlaşmasını nazarı itibara alarak, işçilerin tedavilerini sağlamak maksadıyla bir dispanser açmağa karar vermiştir.

KOCAELİDE «TUTUN MÜSTAHSİL SENDİKASI» KURULUYOR

Izmit, (Ozel) — Kocaelideki tütün müstahsilleri, tütüncülüğü kalkındırmak için bir «Tütün müstahsil sendikası» kurmayı kararlaştırmışlardır.

TAVŞANLIDA BİR TAYIN

Tavşanlı, (Ozel) — Tunçbilek mintakasında yer üstü Baş mühendisliğine işletmenin kıymetli elemanlarından Elektrik ve Makina Yüksek Mühendislerinden Necmettin Alp tayin edilmiştir.

G. L. I. SURVEYANI

Soma, (Ozel) — Tunçbilek bölgesinden naklen Garp Linyetleri İşletmesi sürveyyanlığına tayin edilen arkadaşımız Nâzım Tuğrul çalışmalara başlamıştır. Başarı dileriz.

kirdir diye galiba «z ücretle çalıştırılmak isteniyor. Sendikamızın nazarı dikkatini çekeriz.